

Raport „Dotacje na realizację zadań publicznych przez kościoły i inne związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne przekazane z budżetów powiatów i miast na prawach powiatu woj. podlaskiego w 2019 r.”

I. Uwagi wstępne

Co do zasady zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. *o gwarancjach wolności sumienia i wyznania* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1153 t.j.) państwo i państwowe jednostki organizacyjne nie dotują i nie subwencjonują kościołów i innych związków wyznaniowych. Wyjątki od tej zasady przewidują ustawy lub przepisy wydane na ich podstawie. Jak wynika z powyższego zakaz dotacji nie ma więc charakteru bezwzględny. Wprawdzie państwo nie może dotować działalności religijnej czy wyznaniowej kościołów i innych związków wyznaniowych, ale przekazywanie środków finansowych np. na działalność społeczną, charytatywną czy edukacyjną jest prawnie dopuszczalne. Jako formę wsparcia finansowego należy także traktować m.in. ulgi podatkowe przewidziane w szczególnych przypadkach – zwolnienie z podatku od nieruchomości, zryczałtowany podatek dochodowy, opłacanie składek ubezpieczenia społecznego, zatrudnianie kapelanów w niektórych służbach mundurowych, możliwość uzyskania bonifikaty na tereny pod budowę miejsc kultu, itp.

Dotacje lub subwencje z budżetu państwa przekazywane są jako bezpłatna i bezzwrotna pomoc państwa na określoną działalność służącą celom społecznym:

- art. 21 ust. 1 ugsw stanowi, że szkoły, przedszkola, palcówki opiekuńczo-wychowawcze i oświatowo-wychowawcze założone i prowadzone przez kościoły i inne związki wyznaniowe są dotowane przez państwo i jst w przypadkach i na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- art. 24 ust. 2 pkt 4 ugsw dopuszcza możliwość otrzymywania dotacji na działalność charytatywno-opiekuńczą,
- art. 40 uspkk¹ przewiduje możliwość otrzymywania dotacji przez Kościół katolicki na działalność charytatywno-opiekuńczą,
- art. 43 uspkk – przewiduje możliwość otrzymywania dotacji na cele ochrony materialnych dóbr kultury (podobnie art. 22 ust. 4 Konkordatu).

Do tego typu instytucji kościelnych należą m.in.: 1) placówki szkolne i oświatowe; 2) organizacje charytatywne; 3) katolickie szkoły wyższe (Katolicki Uniwersytet Lubelski, Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie (przekształcona w 2009 r.

¹ Ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. z 2018 r. poz. 380 t.j.

Uniwersytet), Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum” w Krakowie, wydziały nauk kościelnych (teologicznych) na 7 uniwersytetach państwowych (Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Poznański, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet M. Kopernika w Toruniu); 4) państwowa Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, która zapewnia prowadzenie studiów teologicznych następującym 9 kościołom: Polskiemu Autokefalicznemu Kościołowi Prawosławnemu, Kościołowi Ewangelicko-Augsburskiemu, Kościołowi Polskokatolickiemu, Kościołowi Adwentystów Dnia Siódmego, Kościołowi Chrześcijan Baptystów, Kościołowi Ewangelicko-Methodystycznemu, Kościołowi Mariawitów, Kościołowi Zielonoświątkowemu, Kościołowi Katolickiemu Mariawitów; 5) subwencje na konserwację i remonty obiektów sakralnych i kościelnych należących do dóbr kultury narodowej (J. Krukowski; 2009).

W związku z powyższym możliwości transferu publicznych środków do kościołów i innych związków wyznaniowych istnieją i są prawnie dopuszczalne. Dotyczy to takich istotnych obszarów dla życia społecznego jak: pomoc społeczna, ochrona dóbr kultury czy edukacja lub ochrona zdrowia. **Należy więc w tym miejscu podkreślić, że dotacje te mają na celu wsparcie realizacji zadań z zakresu administracji publicznej realizowanych dla celów społecznych (publicznych), a nie religijnych i nie mogą dotyczyć bezpośrednio działalności konfesyjnej dotowanych jednostek.**

W tym miejscu wskazać należy szczególnie działalność charytatywną i pomoc społeczną, która w wielu z badanych przez SOISH powiatach została zmonopolizowana przez instytucje kościelne. Samorządy powiatowe odpowiedzialne za realizację zadań zlecają je podmiotom kościelnym i w związku z tym są zobowiązane je finansować. W pewnym sensie można zaobserwować zjawisko outsourcingu usług publicznych, które są wykonywane nie tylko przez osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych, ale także często przez instytucje o charakterze świeckim (fundacje, stowarzyszenia, i in.). Zjawisko to w województwie podlaskim ma mniejszą skalę niż w podkarpackim. **Podkreślić należy, że kościelne osoby prawne, które realizują zadania publiczne i otrzymują dotacje ze środków publicznych powinny zapewnić równy i niedyskryminujący dostęp do tych usług, w szczególności nie powinny kierować się kryterium wyznaniowym, zwłaszcza w przypadku, kiedy dojdzie do zmonopolizowania tych usług na określonym obszarze.**

II. Metodologia zbierania danych

Dane do przygotowania raportu zostały opracowane na podstawie uchwał budżetowych na 2019 r. przyjętych przez rady powiatów i miast na prawach powiatów województwa podlaskiego. Jeżeli akty prawa miejscowego nie wskazywały konkretnych podmiotów otrzymujących dotacje, SOISH występowało z wnioskami o dostęp do informacji publicznej i na tej podstawie uzyskało dane niezbędne do opracowania raportu. Trzecim źródłem pozyskania danych były Biuletyny Informacji Publicznej zawierające ogłoszenia o otwartych konkursach na realizację zadań publicznych. Zasadniczo dane te są aktualne na dzień 28 lutego 2019 r. i nie uwzględniają zmian wprowadzonych uchwałami rad powiatów po tej dacie oraz konkursów rozstrzygniętych w późniejszym terminie. W przypadku środków przekazywanych w ramach subwencji oświatowej podano kwoty planowane do przekazania przez jst, a ich rzeczywista wysokość może ulec zmianie wraz ze zmianą liczby uczniów. W przypadku kiedy jst podało dane na dzień złożenia wniosku o dostęp do informacji publicznej taka informacja została zawarta w części graficznej.

Dla ułatwienia analizy i sporządzenia raportu SOISH sklasyfikowało dotacje w kilka głównych obszarów finansowania zadań, które nie zawsze pokrywają się z nazwami zadań publicznych przyjętych w metodyce sporządzania budżetów jst.

Do głównych obszarów finansowania należą:

- **pomoc społeczna:** domy pomocy społecznej, domy dziecka, warsztaty terapii zajęciowej, ośrodki wychowawcze, placówki opiekuńcze, jadłodajnie i pomoc dla ubogich i bezdomnych, zwalczanie patologii społecznych, walka z alkoholizmem itp.;
- **edukacja:** prowadzenie żłobków, przedszkoli, szkół wszystkich stopni, prowadzenie burs szkolnych i innych ośrodków edukacyjnych,
- **kultura:** konserwacja i remonty zabytkowych obiektów sakralnych i innych należących do kościołów i innych związków wyznaniowych, organizacja wydarzeń kulturalnych, festiwali, lokalnych imprez kulturalnych, itp.;
- **ochrona zdrowia:** prowadzenie szpitali, ośrodków zdrowia, hospicjów, poradni lekarskich, usługi świadczone przez pielęgniarki, rehabilitacja, itp.;
- **inne:** w każdym przypadku wskazane opisowo poprzez podanie celu na jaki zostały przekazane środki z budżetu powiatu, najczęściej są to działania z zakresu turystyki i sportu, itp.

III. Część opisowa

Łącznie powiaty i miasta na prawach powiatu w województwie podlaskim planują przekazać na poczet realizacji zadań publicznych przez kościoły i inne związki wyznaniowe sumę **20.460.132,01 zł**.

Z 17 powiatów i miast na prawach powiatu 3 nie planują żadnych dotacji ani subwencji na działania podejmowane przez kościoły i inne związki wyznaniowe (są to powiaty: wysokomazowiecki, grajewski, suwalski). W jednym przypadku na dzień 28 lutego 2019 r. nie rozstrzygnięto jeszcze konkursów (Łomża), a jeden powiat nie uchwalił uchwały budżetowej i wydatki były nadzorowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową (łomżyński). Pozostałe 12 powiatów planuje przekazać dotacje dla interesujących SOISH podmiotów.

W sumie powiaty/miasta na prawach powiatu udzieliły **83 dotacji** na rzecz kościołów i innych związków wyznaniowych z czego 72 dotacje miały charakter celowy, a 11 podmiotowy. Na dotacje celowe przeznaczono **14.367.629,01 zł**, a na podmiotowe **6.092.503 zł**.

Największą kwotowo dotacją jest subwencja oświatowa planowana do przekazania przez powiat sokólski Salezjańskiemu Ośrodkowi Wychowawczemu w Różanostoku i wynosi **2.523.619,00 zł (w sumie zgromadzenie otrzyma od tego powiatu 5.374.868,00zł)**, a najmniejsza to **1.500,00 zł** przekazana przez ten sam powiat na rzecz tego samego podmiotu.

W obszarze edukacji planowane jest udzielenie 25 dotacji na łączną kwotę **7.264.959,25 zł**, w obszarze pomocy społecznej 43 dotacje na łączną kwotę **12.076.400,96 zł**, w obszarze ochrony zdrowia 4 dotacje na łączną kwotę **725.000,00 zł**, w kulturze 4 dotacji na kwotę 156.000 zł i w obszarze inne 6 dotacji na **366,292,00 zł**.

W 7 przypadkach dotacje trafią do innych niż rzymskokatolickie jednostki organizacyjne – 6 dotacji otrzyma Kościół prawosławny i 1 Kościół ewangelicko-augsburski.

IV. Część graficzna

Tabela 1. Zestawienie dotacji

Raport nt. dotacji celowych i innych form finansowania w budżetach powiatów na 2019 r. Województwo podlaskie					
1	2	3	4	5	6
powiat	dotacje celowe	dotacje podmiotowe	nazwa instytucji	uwagi	dochód powiatu
Białystok	30 000,00 zł		Fundacja Spe Salvi - powołana przez arcybiskupa białostockiego	pomoc społeczna	2 121 465 474 zł
	192 060,00 zł		Fundacja Spe Salvi	inne - pomoc prawna	
	11 880,00 zł		Fundacja Spe Salvi	edukacja prawna	
	30 000,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	ochrona zdrowia	
	90 000,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	ochrona zdrowia	
	455 000,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	ochrona zdrowia	
	150 000,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	ochrona zdrowia	
	12 000,00 zł		Eleos Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej	pomoc społeczna	

	19 200,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna	
	9 000,00 zł		Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna	
	16 500,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	pomoc społeczna	
	16 000,00 zł		Radio Orthodoxia Diecezji Białostocko-Gdańskiej	edukacja	
	100 000,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	pomoc społeczna	
	296 351,48 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna	
	251 325,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	pomoc społeczna	
	492 000,00 zł		Eleos Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej	pomoc społeczna	
	95 000,00 zł		Stowarzyszenie Czcieli Miłosierdzia Bożego Archidiecezji Białostockiej im. ks. M. Sopoćki	pomoc społeczna	
	145 000,00 zł		Zgromadzeni Sióstr Misjonarek św.	pomoc społeczna	

		Rodziny w Białymstoku	
109 886,48 zł		Katolicki Klub Sportowy Piast w Białymstoku	pomoc społeczna
9 800,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	inne
5 500,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej	inne
1 050 000,00 zł		DPS Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących	pomoc społeczna
946 350,00 zł		Ośrodek wsparcia Caritas Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna
10 000,00 zł		Stowarzyszenie Czcieli Miłosierdzia Bożego Archidiecezji Białostockiej im. ks. M. Sopoćki	pomoc społeczna
8 890,00 zł		Eleos Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej	pomoc społeczna
104 175,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna
7 100,00 zł		Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna
10 000,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna

	79 094,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna	
	160 026,00 zł		Eleos Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej	pomoc społeczna	
	680 000,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	pomoc społeczna	
	264 792,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	pomoc społeczna	
	730 792,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	pomoc społeczna	
	516 000,00 zł		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Droga -Księża Werbiści	pomoc społeczna	
	300 000,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej	pomoc społeczna	
	6 040,00 zł		Fundusz Białystok Ojcu Świętemu - fundacja kościelna	pomoc społeczna	
	2 290,00 zł		Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny	edukacja	
	102 113,94 zł		Katolicka Szkoła Podstawowa im. ks. Błachnickiego	edukacja	

	350 646,08 zł		Szkoła Podstawowa Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Białymstoku	edukacja	
	259 010,67 zł		Szkoła Podstawowa św. Cyryla i Metodego	edukacja	
	180 502,18 zł		Katolicka Szkoła Podstawowa im. Matki Bożej Miłosierdzia	edukacja	
	16 607,20 zł		Szkoła Podstawowa Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Białymstoku - klasa 0	edukacja	
	247 275,23 zł		Katolickie Przedszkole im. ks. Blachnickiego	edukacja	
	68 432,20 zł		Katolickie Gimnazjum im. Matki Bożej Miłosierdzia	edukacja	
	45 597,12 zł		Gimnazjum Sióstr Misjonarek Św. Rodziny	edukacja	
	28 498,10 zł		Niepubliczne Gimnazjum im. św. Cyryla i Metodego	edukacja	
	47 188,05 zł		Katolickie Liceum im. Matki Bożej Miłosierdzia	edukacja	
	19 254,28 zł		Katolickie Gimnazjum im. Matki Bożej Miłosierdzia	edukacja	

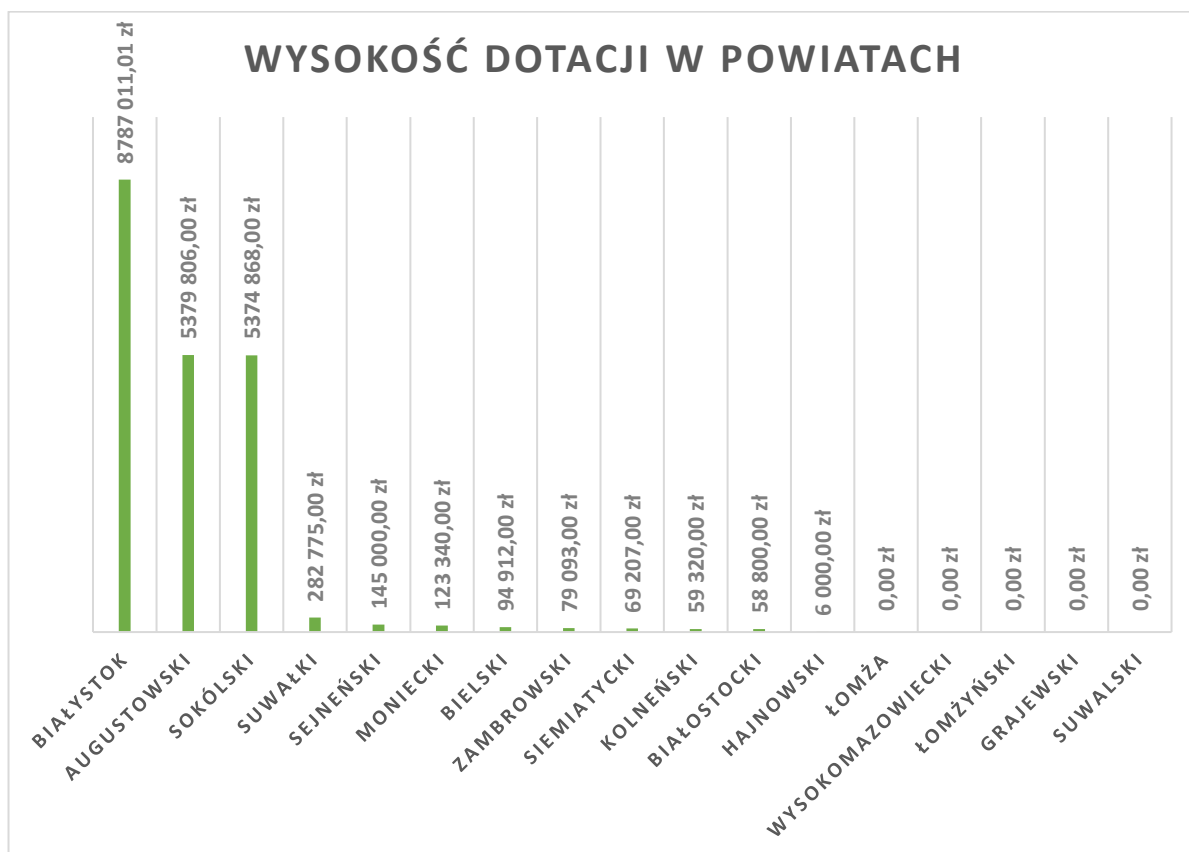
	9 834,00 zł		Katolickie Liceum im. Matki Bożej Miłosierdzia	edukacja	
Suwałki	10 000,00 zł		Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Suwałkach	pomoc społeczna	470 395 082,00 zł
	11 450,00 zł		Stowarzyszenie Oratorium św. Jana Bosko w Suwałkach	pomoc społeczna	
	40 040,00 zł		Parafia Rzymskokatolicka św. Aleksandra w Suwałkach	pomoc społeczna	
	2 385,00 zł		Stowarzyszenie Oratorium św. Jana Bosko w Suwałkach	pomoc społeczna	
	7 000,00 zł		Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Trójcy w Suwałkach	kultura	
	2 600,00 zł		Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki	kultura	
	86 000,00 zł		Zgromadzenie Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus	pomoc społeczna	
	90 000,00 zł		Stowarzyszenie Oratorium św. Jana Bosko w Suwałkach	pomoc społeczna	
	33 300,00 zł		Parafia Rzymskokatolicka św. Aleksandra w Suwałkach	pomoc społeczna	
	Łomża	0,00 zł			

białostocki	58 800,00 zł		Pogotowie Opiekuńcze „Opoka” Zgromadzenie Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus z siedzibą główną w Podkowie Leśnej.	pomoc społeczna	135 591 909,00 zł
sokólski		392 563,00 zł	Specjalna Szkoła Podstawowa nr 1 w Różanostoku Salezjanie	edukacja	101 516 729,57 zł
		314 050,00 zł	Specjalna Szkoła Podstawowa nr 2 w Różanostoku Salezjanie	edukacja	
		227 967,00 zł	Specjalna Szkoła Podstawowa nr 1 w Różanostoku Salezjanie	edukacja	
		212 697,00 zł	Specjalna Szkoła Podstawowa nr 2 w Różanostoku Salezjanie	edukacja	
		197 717,00 zł	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Różanymstoku Salezjanie	edukacja	
	1 500,00 zł		Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Różanymstoku Salezjanie	edukacja	
	1 800,00 zł		Salezjański Ośrodek Wychowawczy w Różanostoku	edukacja	

		8 412,00 zł	Bursa Salezjańska w Różanymstoku	edukacja	
		2 523 619,00 zł	Salezjański Ośrodek Wychowawczy w Różanostoku	edukacja	
		1 494 543,00 zł	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Różanymstoku	edukacja	
augustowski		496 842,00 zł	Fundacja CORDIS w Augustowie z umocowaniem księdza fundatora do wymiany zarządu i bpa łomżyńskiego do wyznaczenia organu nadzoru w razie śmierci fundatora	edukacja	71 575 361,00 zł
	1 650 000,00 zł		DPS dla Dzieci i Młodzieży Zgr. Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi	pomoc społeczna	
	1 178 000,00 zł		Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Zgr. Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi	pomoc społeczna	
	2 054 964,00 zł		Fundacja CORDIS w Augustowie, ul. Jeziorna 31 - prowadzący 2 placówki -	pomoc społeczna	
wysokomazowiecki	0,00 zł				93 109 424,00 zł

bielski	94 912,00 zł		Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	inne	61 000 000,00 zł
łomżyński	0,00 zł		brak uchwały budżetowej		
grajewski	0,00 zł	0,00 zł			66 416 695,00 zł
siemiatycki	69 207,00 zł		Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus w Siemiatyczach - prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej	pomoc społeczna	56 365 083,99 zł
zambrowski		79 093,00 zł	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Szumowie prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Służek	pomoc społeczna	51 943 391,00 zł
hajnowski	2 000,00 zł		Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Hajnówce	kultura	48 575 216,64 zł
	4 000,00 zł		Hajnowska Fundacja Muzyki Kameralnej i Organowej - prezesem zarządu jest ks. Katolicki	kultura	
moniecki	64 020,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej punkt nieodpłatnej pomocy prawnej w Mońkach	inne - pomoc prawna	48 378 292,00 zł
	59 320,00 zł		Caritas Archidiecezji Białostockiej WTZ	pomoc społeczna	

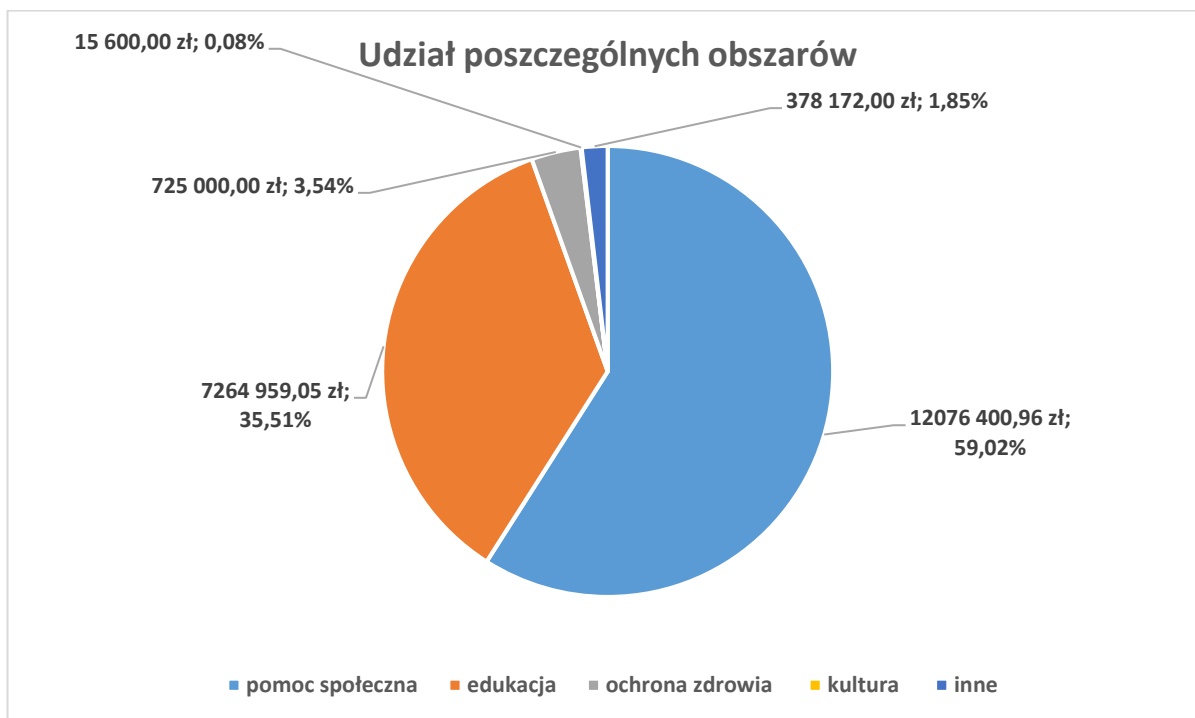
kolneński	59 320,00 zł		Fundacja Vita Familiae w Łomży - diecezja łomżyńska	pomoc społeczna	34 397 055,00 zł
suwalski	0,00 zł				30 287 436,00 zł
sejneński		145 000,00 zł	Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszek Rodziny Maryi	pomoc społeczna	31 060 473,00 zł
Podsumowanie:	14 367 629,01 zł	6 092 503,00 zł			3 787 946 803 zł
łącznie		20 460 132,01 zł			0,54%

Wykres 1. Wysokość dotacji w poszczególnych powiatach

Powiat	Wysokość dotacji
Białystok	8 787 011,01 zł
augustowski	5 379 806,00 zł
sokółski	5 374 868,00 zł
Suwałki	282 775,00 zł
sejneński	145 000,00 zł
moniecki	123 340,00 zł
bielski	94 912,00 zł
zambrowski	79 093,00 zł
siemiatycki	69 207,00 zł
kolneński	59 320,00 zł
białostocki	58 800,00 zł
hajnowski	6 000,00 zł
Łomża	0,00 zł
wysokomazowiecki	0,00 zł
łomżyński	0,00 zł
grajewski	0,00 zł
suwalski	0,00 zł

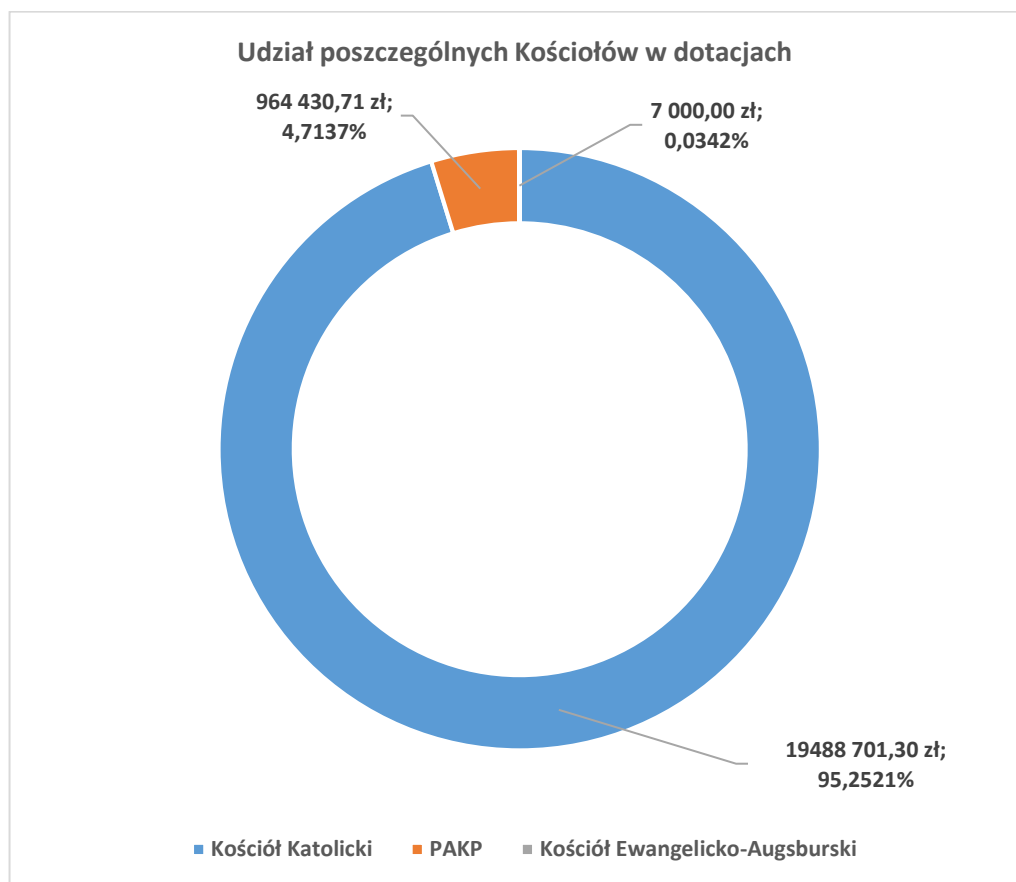
Tabela 2. Wysokość dotacji w poszczególnych powiatach

Wykres 2. Udział poszczególnych obszarów w dotacjach

Powiat	Wysokość dotacji	Dochód	Udział procentowy
augustowski	5 379 806,00 zł	71 575 361,00 zł	7,516%
sokólski	5 374 868,00 zł	101 516 729,57 zł	5,295%
Białystok	8 787 011,01 zł	2 121 465 474,00 zł	0,414%
sejneński	145 000,00 zł	31 060 473,00 zł	0,467%
moniecki	123 340,00 zł	48 378 292,00 zł	0,255%
kolneński	59 320,00 zł	34 397 055,00 zł	0,172%
bielski	94 912,00 zł	61 000 000,00 zł	0,156%
zambrowski	79 093,00 zł	51 943 391,00 zł	0,152%
siemiatycki	69 207,00 zł	56 365 083,99 zł	0,123%
Suwałki	282 775,00 zł	470 395 082,00 zł	0,060%
białostocki	58 800,00 zł	135 591 909,00 zł	0,043%
hajnowski	6 000,00 zł	48 575 216,64 zł	0,012%
grajewski	0,00 zł	66 416 695,00 zł	0,000%
Łomża	0,00 zł	365 869 181,00 zł	0,000%
łomżyński	0,00 zł	0,00 zł	0,000%
suwalski	0,00 zł	30 287 436,00 zł	0,000%
wysokomazowiecki	0,00 zł	93 109 424,00 zł	0,000%
	20 460 132,01 zł	3 787 946 803,20 zł	0,54%

Tabela 3. Procentowy udział dotacji w dochodach powiatów

Wykres 3. Udział poszczególnych Kościołów w dotacjach

Powiat	Wysokość dotacji	Liczba mieszkańców*	Wysokość dotacji na 1 mieszkańca
augustowski	5 379 806,00 zł	58669	91,70 zł
sokólski	5 374 868,00 zł	68188	78,82 zł
Białystok	8 787 011,01 zł	297288	29,56 zł
sejneński	145 000,00 zł	20270	7,15 zł
moniecki	123 340,00 zł	41011	3,01 zł
kolneński	59 320,00 zł	38780	1,53 zł
bielski	94 912,00 zł	55427	1,71 zł
zambrowski	79 093,00 zł	44027	1,80 zł
siemiatycki	69 207,00 zł	45191	1,53 zł
Suwałki	282 775,00 zł	69554	4,07 zł
białostocki	58 800,00 zł	147002	0,40 zł
hajnowski	6 000,00 zł	43745	0,14 zł
grajewski	0,00 zł	47781	0,00 zł
łomża	0,00 zł	63092	0,00 zł
łomżyński	0,00 zł	51084	0,00 zł
suwalski	0,00 zł	35955	0,00 zł
wysokomazowiecki	0,00 zł	57516	0,00 zł
*dane GUS na 1 stycznia 2018 r.	20 460 132,01 zł	1184580	17,27 zł

Tabela 4. Wysokość dotacji w przeliczeniu na 1 mieszkańca

V. Podsumowanie

Transfer środków publicznych do kościołów i innych związków wyznaniowych można podzielić na kilka kategorii i zaliczyć m.in. do tzw.:

1. finansowania pozytywnego: jeżeli transfery środków publicznych są przeznaczone na cele kultu religijnego. Do tej samej kategorii zalicza się: finansowanie duszpasterstwa wojskowego i specjalnego, Fundusz Kościelny (wyłącznie w części finansującej składki na ubezpieczenie społeczne). Natomiast transfer środków z budżetów jst na działalność z zakresu zadań publicznych do tej kategorii się nie zalicza (T. Stanisławski; 2011, s. 67-68);
2. finansowania negatywnego: czyli powstrzymania się przez instytucje publiczne od pobierania w całości lub w części podatków, opłat i ceł itd. (T. Stanisławski; 2011, s. 73).

Kwoty transferowane na rzecz kościołów i innych związków wyznaniowych przez powiaty wzmiankowane w niniejszym raporcie będą więc miały charakter mieszany. W mniejszej części będzie to finansowanie pozytywne a w większej, tam gdzie mamy do czynienia z dotacjami na realizację zadań publicznych, finansowanie nie dające się sklasyfikować wg przyjętych powyżej kryteriów.

Większość z ponad 20 mln zł została lub zostanie przekazana na realizację zadań z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej (59,02%), kolejnym pod względem wielkości dotacji jest obszar edukacja (35,51%). Największym beneficjentem jest Kościół katolicki (95,25%), potem PAKP (4,71%), a minimalny udział ma Kościół ewangelicko-anglikański (0,03%).

Dysproporcja ta wskazuje, że w województwie podlaskim, podobnie jak w przypadku poprzednio raportowanego podkarpackiego, działalność kościelnych osób prawnych w zakresie pomocy społecznej jest bardzo szeroka, a powiaty zamiast tworzyć własne placówki wolą realizować te zadania we współpracy z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi. Pośrednio dotacje na realizację zadań publicznych mają także charakter wsparcia finansowego dla kościelnych osób prawnych tj. poszczególnych zakonów, parafii, oddziałów Caritas itp. Część tych środków musi bowiem zostać przeznaczona na tzw. koszty administracyjne (co jest naturalne, że przy tego typu działalności takie koszty są ponoszone) jak: wynagrodzenie dla personelu, utrzymanie budynków, remonty itp., czyli wszystkie te zadania, które powiat musiałby finansować także we własnych placówkach.

Łącznie planowane dochody wszystkich powiatów województwa podkarpackiego wynoszą 3 787 946 803 zł. W tej ogólnej kwocie dotacje na realizację zadań publicznych przez kościoły i inne związki wyznaniowe w 2019 r. wyniosą 0,54% (co stanowi mniejszy odsetek niż w przypadku województwa podkarpackiego). W skali całego województwa jest więc to kwota, która nie stanowi istotnej pozycji w wydatkach powiatów/miast na prawach powiatów.

Autor: Tomasz Resler

Aneks

W ramach otwartych konkursów na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe rozstrzygniętych przez Prezydenta Łomży od marca do maja 2019 r. następujące jednostki organizacyjne kościołów i innych związków wyznaniowych otrzymały dotacje:

1. Ośrodek „Caritas Bliźnim” w Ptakach – 40.000 zł;
2. Parafia Rzymskokatolicka św. Michała Archanioła w Łomży – 10.000 zł;
3. Caritas Diecezji Łomżyńskiej – 94.336 zł.